

PROGRAM PROFILAKTYKI

Zespół Szkół NR 2 w Sanoku

Rok szkolny 2016 / 2017

Profilaktyka to chronienie człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowanie na pojawiające się zagrożenia. Jej celem jest ochrona dziecka, ucznia, wychowanka przed zakłóceniami rozwoju, czyli przed podejmowaniem zachowań hamujących lub niszczących rozwój, określanych w literaturze przedmiotu jako zachowania ryzykowne.

Charakterystyka negatywnych zachowań wśród młodzieży szkolnej. Diagnoza.

Wzrost zachowań patologicznych wśród młodzieży ściśle związany jest z patologizacją życia społecznego. W ostatnim czasie nastąpił wzrost spożycia alkoholu przez młodzież. Coraz młodszy sięgają po coraz silniejsze alkohole. Alkoholizują się również dziewczęta. Często przyczyną kontaktu z alkoholem bywa chęć odprężenia się, zrelaksowania udowodnienia własnej dorosłości, uzyskania akceptacji grupy. Picie alkoholu stało się już nie tylko sposobem spędzania czasu wolnego, ale wręcz normą grupową. Przyczyn tego zjawiska należy szukać w trudnej sytuacji społeczno – politycznej kraju, przemianach kulturowych, frustracjach, napięciach społecznych. Zmiana stylu życia, zwiększenie dostępności wszystkich środków uzależniających, agresywne reklamy piwa, papierosów zachęcają do ich używania. Młodzież stanowi liczną grupę bezkrytycznie przyjmującą hasła reklamowe – a co gorsze łatwo się uzależnia. Młodzież widzi wokół siebie osoby nadużywające alkoholu, oglądają filmy, których bohaterowie sięgają po alkohol. Świadomie lub nieświadomie naśladują ich zachowania. Do rozwoju patologii przyczynia się również społeczna akceptacja picia. Młodzież głównie spożywa alkohol w klubach, dyskotekach, garażach. Spożywanie alkoholu jest charakterystyczne dla młodzieży wychowującej się w rodzinach z różnych względów dysfunkcyjnych. Spora grupa wśród młodzieży szkolnej – tak, że możemy mówić już o problemie – to młodzież mająca konflikt z prawem. Alkohol w wielu przypadkach staje się bodźcem ułatwiającym nieletnim pokonywanie wewnętrznych barier i zahamowań oddzielających ich od wykonania czynu przestępczego. Wzrosło zagrożenie przestępstwami przeciwko życiu i zdrowiu połączone z agresją, przemocą, pobiciami, rozbojami.

Agresja to kolejny problem, z którym spotykamy się nie tylko na terenie szkoły. Zachowania agresywne młodzieży obejmują agresję słowną manifestującą się w wulgaryzmach, wyśmiewaniu, przedrzeźnianiu. Natomiast agresja fizyczna uwidacznia się w biciu, szarpaniu, kopaniu. Czynnikiem różnicującym zachowania agresywne jest typ szkoły do której uczęszcza młodzież. Najniższą agresywnością charakteryzują się uczniowie liceum ogólnokształcącego. Natomiast uczniowie technikum i szkół zawodowych są zdecydowanie bardziej agresywni. W ostatnim czasie nasiliło się również zjawisko przenoszenia zwyczajów więziennych na teren szkół czy internatów. Normy rytualne wywodzące się z gitowskich zachowań przybierają nieraz ekstremalną postać. Ważną rolę w kształtowaniu tych postaw mają rodzice. Brzmi to może paradoksalnie, ale ci rodzice, którzy stosują kary fizyczne wobec dzieci modelują i kształtują właśnie te wzory zachowań, które pragną wyeliminować. Należy dodać, że następuje gwałtowna brutalizacja życia społecznego. Programy informacyjne,

filmy, muzyka są pełne przemocy, agresji, okrutnych scen. Nie pozostaje to bez wpływu na młodzież.

Kolejny problem społeczny, który dotarł do szkół to narkotyki. Obecnie narkomania stała się jednym z większych zagrożeń dla młodych ludzi. Dotyczy ona wszystkich środowisk, zarówno biednych jak i bogatych. Właściwie nie ma takiej grupy społecznej, która nie byłaby nią dotknięta. Młodzież sięga po narkotyki ponieważ naśladuje starszych. Kieruje nimi ciekawość, chęć przeżycia czegoś niecodziennego. Okazuje się, że coraz częściej przyczyną brania jest moda, pewien lansowany przez media styl życia, a nie, jak często się sądzi problemy rodzinne lub szkolne, aczkolwiek oczywiście tak też bywa. Kiedyś narkoman to był człowiek zaniedbany, kojarzący się z brudnymi garami i „kompotem”. Dzisiejszy narkoman wygląda schludnie, jest studentem, prawnikiem, aktorem, dziennikarzem, narkomania stała się bardziej estetyczna /narkotyki to kolorowe pastylki /. Obecnie w Polsce narkomania jest zjawiskiem stałym, nie dającym się całkowicie wyeliminować, można co najwyżej ograniczyć i łagodzić jej skutki.

Przyczyn takiej patologizacji życia możemy dopatrywać się w transformacji ustrojowej, w poczuciu utraty kontroli nad własnym życiem, braku autorytetów, triumfie prymitywizmu i wulgaryzmu, poczuciu zagubienia i zagrożenia, rozpadzie więzi wewnątrzrodzinnych.

Społeczność szkolna jest odzwierciedleniem przemian zachodzących w społeczeństwie. Ja

Jak wygląda problem w/w zagrożeń wśród młodzieży naszego Gimnazjum?

Takie pytanie zadaliśmy sobie przeprowadzając badania ankietowe wśród uczniów wszystkich klas.

Jak wynika z analizy ankiet na terenie szkoły nie występuje problem narkomanii. Sporadycznie występują przypadki picia alkoholu, palenia papierosów czy przemocy fizycznej. Pojawiają się przypadki agresji słownej czy niszczenia mienia oraz wagarów. O tym, że są to przypadki incydentalne świadczy fakt, że 77 % młodzieży na pytanie czy czujesz się w szkole bezpiecznie odpowiada zdecydowanie – tak i pozytywnie ocenia relacje panujące pomiędzy uczniami.

Mając jednak na uwadze pojawiające się problemy tak skonstruowaliśmy Szkolny Program Profilaktyki aby im przeciwdziałać i minimalizować ich ewentualne skutki.

I. Podstawy prawne działań profilaktycznych podejmowanych w szkole:

Ustawa z dnia 7 września 1991 r o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r Nr 256, poz.2572, z późn. zm.)

Ustawa z dnia 13 lutego 2002r. o postępowaniu w sprawie nieletnich (tj. Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109).

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535).

Ustawa z dnia 19 kwietnia 2007r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 z późniejszymi zmianami).

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomani (Dz. U. z 2006 r. Nr 177, poz. 1485).

Ustawa z dnia 13 lutego 2002. o postępowaniu w sprawie nieletnich (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109).

Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55).

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz.135, z późn.zm.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180,poz.1493, z późn. zm.)

Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r (Dz. U. z 1991 r Nr 120 , poz.526

Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzoną w Nowym Jorku13 grudnia 2006r (Dz. U. z 2012 r poz. 882)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia z dnia 22 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół. (Dz. U. Nr 4, poz.17).

Powyższe rozporządzenie działalność edukacyjną szkoły określa m.in. przez:

- 1) program wychowawczy** szkoły, który opisuje w całościowy sposób treści działania szkoły o charakterze wychowawczym,
- 2) program profilaktyki** dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, który opisuje w całościowy sposób wszystkie treści i działania szkoły o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

Rozporządzenie Ministra Edukacji narodowej z dnia 7 października 2009 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego, które obliguje szkołę do prowadzenia działań autoewaluacyjnych obejmujących również aspekt wychowawczy placówki.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem. (Dz. U. z 2003 r. Nr 26, poz. 226).

§9 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem stanowi, że „Szkoły i placówki podejmują działania interwencyjne polegające na powiadomieniu rodziców i Policji w sytuacjach kryzysowych, w szczególności, gdy dzieci lub młodzież używają, posiadają lub rozprawdzają środki lub substancje, o których mowa w §1 cyt. rozporządzenia (środki odurzające, substancje psychotropowe, środki zastępcze).

§10 ww. rozporządzenia określa, że szkoły i placówki opracowują, zgodnie ze statutem, strategię działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem, która uwzględnia m. in. procedury postępowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń oraz sposób współdziałania pracowników szkoły ze służbą zdrowia i Policją w sytuacjach wymagających interwencji.

Rządowy Program na lata 2014 – 2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła ” z dnia 8 lipca 2014rok .

WIEK DORASTANIA

ROZWÓJ FUNKCJI POZNAWCZYCH – WSTĘP

Odpowiedni dobór treści i metod nauczania może wpływać na przyspieszenie rozwoju umysłowego dorastającej młodzieży. Wzbogacone programy i ulepszone metody nauczania, wymagające od młodzieży większego wysiłku, powodują przyspieszenie rozwoju umysłowego z pokolenia na pokolenie.

ROZWÓJ SPOSTRZEŻEŃ

- 1) zmiany jakościowe – u młodzieży spostrzeżenia stają dokładniejsze, bogatsze w szczegóły, wykazują coraz wyższy poziom. Ważne miejsce w procesie postrzegania odgrywa obserwacja, coraz częściej planowa i ukierunkowana. Pozwala ona na rozumienie przenośni, symboli, ale także na dostrzeganie elementów najważniejszych i wiązanie ich w sensowną całość.
- 2) Zmiany w orientacji w czasie i przestrzeni zachodzą w związku z rozwojem spostrzeżeń, wyobrażeń oraz pojęć czasowo – przestrzennych

ROZWÓJ PAMIĘCI

- 1) większe znaczenie pamięci logicznej (sensownej) i wyraźny jej rozwój
- 2) dalszy rozwój pamięci mechanicznej, ale większe znaczenie ma możliwość zrozumienia, niż samego zapamiętania
- 3) skokowy wzrost zapamiętywania materiału abstrakcyjnego
- 4) przekształcenie się pamięci mimowolnej w dowolną (np. wzrasta poziom umiejętności czytania ze zrozumieniem)

Znaczenie metod pracy szkolnej w rozwoju procesów zapamiętywania:

- 1) selekcja materiału (oddzielanie spraw ważnych od mniej ważnych)
- 2) uświadamianie celu zapamiętywania
- 3) odkrywanie sensu i znaczenia danego materiału
- 4) krytyczne podejście do zapamiętywanych treści
- 5) porządkowanie wiadomości itp.

Niewłaściwe metody pracy sprzyjają utrwalaniu się nawyków posługiwania się pamięcią mechaniczną.

ROZWÓJ MYŚLENIA

Pogłębia się zdolność analizy i syntezy, rozwija się myślenie abstrakcyjne i logiczno – dedukcyjne. Przy zastosowaniu odpowiednich metod nauczania poszczególne operacje myślowe – porównywanie, uogólnianie, wnioskowanie, dowodzenie, klasyfikowanie – osiągają coraz wyższy poziom. Wyraźnym elementem rozwoju myślenia jest różnicowanie się zainteresowań.

ROZWÓJ UCZUCIOWY – cechy charakterystyczne:

- 1) intensywność i żywość przeżyć, skrajność uczuć
- 2) bezprzedmiotowość uczuć – często nie wiążą się one z określonym bodźcem

RODZAJE UCZUĆ

- 1) stany obronne – strach, lęk, niepokój, nieśmiałość, zakłopotanie, smutek, niesmak
- 2) stany agresywne – gniew, zazdrość, nienawiść, wrogość
- 3) uczucia pozytywne – miłość, wzruszenie, podniecenie, przyjemność, radość

ROZWÓJ EMOCJONALNY

Często bywa zaburzony w okresie dojrzewania. Aby go wspierać, należy zapewnić młodzieży możliwość uczestnictwa w życiu społecznym i właściwe kierownictwo (rola nauczyciela jako współtwórcy odpowiednich warunków pracy, atmosfery w szkole).

W tym okresie kształtują się również intensywnie uczucia wyższe.

ROZWÓJ WOLI

Jest to świadoma, celowa działalność. Może być:

- 1) pozytywna – dążenie do wykonania określonej czynności
- 2) negatywna – powstrzymywanie się od jakiegoś działania; przekora krnąbrność, nieposłuszeństwo.

Faza negatywna nie musi mieć miejsca. Objawy przekory to reakcja na niewłaściwy stosunek dorosłych lub rówieśników do młodzieży. Jeśli brak elementów szacunku i uznania dojrzałości osoby dorastającej, wywołuje to zazwyczaj ostre reakcje negatywne. I odwrotnie – jeśli w stosunku dorosłych do młodzieży nie ma lekceważenia, występuje uznanie prawa do samodzielności – sprzyja to rozwojowi pozytywnych reakcji społecznych.

ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI I KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH

STOSUNKI RODZINNE

Najważniejsze elementy:

1. kryzys autorytetu rodziców
2. konflikty z rodzicami
3. osłabienie więzi emocjonalnej

Przyczynami powyższych elementów, pojawiających się w okresie dojrzewania, są (według badań ankietowych młodzieży):

1. cechy osobowości rodziców – brak zrozumienia dla młodzieży, odmienny światopogląd, konserwatyzm
2. zbytne ograniczanie swobody i samodzielności
3. niewłaściwe metody wychowawcze

STOSUNKI SPOŁECZNE POZA DOMEM

KLASA SZKOLNA

Może ona być ważnym środkiem w wychowaniu i rozwoju osobowości młodego człowieka. Jednak bez ingerencji wychowawcy rzadko ta mała grupa społeczna jest w stanie rozwijać się zgodnie z celami wychowawczymi szkoły.

Najkorzystniejsze dla obu stron, tj. uczniów i szkoły, są wzajemne dobre stosunki. Z badań wynika, że na pozytywne kontakty wpływają przede wszystkim:

- 1) bezpośredni, życzliwy, cierpliwy i wyrozumiały stosunek nauczycieli do uczniów
- 2) walory intelektualne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela.

Drugim ważnym elementem, oprócz nauczycieli, kształtującym rozwój społeczny młodzieży, są kontakty z rówieśnikami. Uczniowie są niezwykle podatni na wpływy grupy, stąd często akceptują obowiązujące w niej normy, których winnej sytuacji nigdy by nie przyjęli za własne. Dążą do akceptacji i poczucia przynależności, stąd liczne nieformalne grupy młodzieżowe.

ROZWÓJ ZAINTERESOWAŃ SEKSUALNYCH I AKTYWNOŚCI PŁCIOWEJ

To kolejny, niezwykle ważny element, wiążący się z wiekiem dorastania. Może być dla młodych ludzi nie tylko źródłem przeżyć pozytywnych, ale także frustracji, kompleksów. Obecnie powinniśmy zwrócić uwagę na negatywne konsekwencje podejmowanego zbyt wcześnie, przez nieuświadomioną młodzież, współżycia seksualnego.

KSZTAŁTOWANIE SIĘ OSOBOWOŚCI

To długotrwały i skomplikowany proces. Składają się nań:

- 1) tworzenie obrazu samego siebie (pozytywnego lub negatywnego)
- 2) poczucie odrębności
- 3) wzrost krytycyzmu wobec siebie i innych
- 4) samowychowanie
- 5) rozszerzanie i wzbogacanie sfery myślowej i emocjonalnej
- 6) rozwój zainteresowań
- 7) kształtowanie się światopoglądu
- 8) rozwój uczuć i rozwój intelektualny

TRUDNOŚCI WYCHOWAWCZE

Młodzież ma wiele problemów z dostosowaniem swego postępowania do nowych zadań, sytuacji, ról społecznych. Często jej zachowanie odbiega więc od stawianych oczekiwań i przybiera niepożądane formy. Określamy je jako trudności wychowawcze.

Najważniejsze grupy trudności wychowawczych:

1. stosunek do dorosłych, przede wszystkim do rodziców i nauczycieli – niezdyscyplinowanie, niepodporządkowanie się stawianym wymogom, łamanie wszelkich regulaminów, lekceważenie poleceń; przyczyna takiego zachowania leży w rosnącej potrzebie samodzielności, krytycznej ocenie postępowania dorosłych, niestabilności emocjonalnej. Ogromną rolę w takich sytuacjach odgrywają metody postępowania stosowane przez dorosłych, które mogą działać łagodząco i rozładowywać napięcia, lub też prowokować i zaostrzać konflikty
2. stosunek do grupy rówieśniczej – niewłaściwy dobór lub brak przyjaciół, odrzucenie przez grupę, osamotnienie, konformizm, konflikt między wymaganiami grupy a wymaganiami szkoły lub domu rodzinnego, zbyt wczesne nawiązywanie kontaktów seksualnych

3. sprawy światopoglądowe – negatywne postawy wobec wzorców postępowania przekazywanych przez dorosłych, czasem odrzucenie wszelkich wzorców i norm moralnych, cynizm, negatywny stosunek do rzeczywistości przy całkowitej własnej apatii, niechęci do wszelkiego działania
4. stosunek do samego siebie – nieadekwatna samoocena; przecenianie bądź niedocenianie swojej osoby

Są to zaledwie trudności „przeciętne”, jednak przy braku skutecznego przeciwdziałania mogą się nasilać i przybierać formę coraz poważniejszych zaburzeń.

Trudności występujące w okresie dorastania są sygnałem, że dotychczasowe życie dziecka nie było właściwie zorganizowane; stanowią sygnał dla przedsięwzięcia środków zaradczych. Działania wychowawcze powinny zmierzać w kierunku szczegółowej analizy każdego przypadku w celu wykrycia źródeł trudności i zastosowania środków zmierzających do ich usunięcia oraz naprawy szkód, wyrządzonych w rozwoju młodego człowieka.

Na podst.: „Psychologia rozwojowa dzieci i młodzieży” pod red. M. Żebrowskiej

POZIOMY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

PROFILAKTYKA UNIWERSALNA ma na celu przeciwdziałanie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych poprzez dostarczenie odpowiedniej informacji oraz wzmacnianie czynników chroniących i redukcję czynników ryzyka. Działania te dotyczą zagrożeń rozpowszechnionych, oraz takich jak używanie substancji psychoaktywnych/ narkotyki, alkohol / .

ODBIORCY to populacja dzieci i młodzieży, społeczność szkolna. Grupy, do których są kierowane działania profilaktyki uniwersalnej nie są uprzednio diagnozowane pod względem poziomu ryzyka zachowań problemowych, choć w obrębie grupy poszczególne jednostki mogą się różnić stopniem zagrożenia i rodzajem czynników ryzyka.

PROFILAKTYKA SELEKTYWNA ma na celu zapobieganie, ograniczenie lub zaprzestanie podejmowania przez jednostkę zachowań ryzykownych. Cele te mogą być osiągnięte między innymi poprzez ograniczanie czynników ryzyka związanych ze środowiskiem rodzinnymi rówieśniczym, poprawę funkcjonowania emocjonalnego i społecznego , kształtowanie postaw prozdrowotnych.

ODBIORCY to grupa, młodzież szkolna charakteryzująca się obecnością czynników ryzyka związanych z podejmowaniem określonych zachowań ryzykownych .

PROFILAKTYKA WSKAZUJĄCA są to działania kierowane do jednostek, u których rozpoznano pierwsze objawy zaburzeń lub szczególne zagrożenie rozwojem problemów wynikających z użytkowania substancji psychoaktywnych, w związku z uwarunkowaniami biologicznymi, psychologicznymi lub społecznymi.

ODBIORCY to grupa lub osoby indywidualne charakteryzujące się podejmowaniem konkretnych, rozpoznanych zachowań ryzykownych oraz przejawiające zaburzenia zachowania.

CELE SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI:

Optimalizacja funkcjonowania środowiska szkolnego:

- promowanie tzw. zdrowej szkoły i zdrowej klasy;
- stałe doskonalenie funkcjonowania zespołu nauczycielskiego w zakresie wzajemnych relacji, sprawnego porozumiewania, współpracy, rozwijania umiejętności wychowawczych;
- wypracowanie i konsekwentne przestrzeganie akceptowanych norm i zasad współżycia w szkole oraz określenie procedur postępowania w przypadku ich nieprzestrzegania przez uczniów
- *Brak zgody na jakiegokolwiek formy przemocy*
- *Dobra atmosfera i eksponowanie pozytywnych wartości*
- *Poczucie ład i porządku w otoczeniu*

Optimalizacja funkcjonowania środowiska klasowego:

- stworzenie w zespołach klasowych klimatu bezpieczeństwa i akceptacji;
- wypracowanie klasowych norm postępowania.
- *budowanie przyjaznych relacji z kolegami*

Optimalizacja funkcjonowania poszczególnych uczniów:

- bazowanie na mocnych stronach młodzieży i rozwijanie ich potencjalnych możliwości;
- pomoc uczniom w przezwyciężaniu trudności szkolnych;
- *możliwość uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych*
- *możliwość zdobywania pozytywnych doświadczeń i osiągnięcia sukcesu*
- rozwijanie u uczniów tzw. inteligencji emocjonalnej opartej na rozumieniu i przeżywaniu uczuć, radzeniu sobie z trudnymi emocjami takimi jak: złość, agresja, stres, nadpobudliwość, nieśmiałość;
- otaczanie szczególną opieką i pomocą uczniów pochodzących z rodzin o trudnej sytuacji materialnej, niewydolnych wychowawczo, zagrożonych demoralizacją.

KIERUNKI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

- stworzenie bezpiecznych relacji w zespole nauczycielskim i zespołach klasowych;
- poszerzanie wiedzy i umiejętności z zakresu komunikacji interpersonalnej;
- wytworzenie spójnego systemu egzekwowania norm;
- doskonalenie umiejętności wychowawczych nauczycieli;
- wzmacnianie więzi z rodzicami;
- systematyczna praca nad integracją zespołów klasowych i poczuciem bezpieczeństwa uczniów;
- wzmacnianie poczucia wartości uczniów, ich właściwej samooceny, pozytywnego myślenia o sobie, doceniania swoich mocnych i słabych stron;
- rozwijanie zainteresowań uczniów, tworzenie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego;
- wyposażenie uczniów w umiejętności radzenia sobie z problemami, konfliktami, trudnymi emocjami;
- pomoc uczniom w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych o rozwijanie empatii i asertywności;
- o promowanie zdrowego stylu życia, ukazywanie negatywnej roli zagrożeń w życiu młodzieży (telewizja, komputer, próby sięgania po papierosy i alkohol).

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ W WYBRANYCH OBSZARACH

OBSZAR: INTEGRACJA ZESPOŁU KLASOWEGO I SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ

Działania	Sposoby realizacji	Termin	Adresaci Klasy	Odpowiedzialni	Oczekiwane efekty i kształtowane wartości
Organizowanie życia w klasie i szkole - wybór samorządu klasowego i uczniowskiego - zapoznanie z zasadami i dokumentami obowiązującymi w szkole,	Lekcje wychowawcze Pogadanki Zapoznanie ze Statutem szkoły	Wrzesień	I – IV	Nauczyciele Wychowawcy	Integracja zespołu klasowego Odpowiedzialność , Podejmowanie inicjatyw <i>Przyjazna atmosfera w klasie i szkole/</i>
Zajęcia integracyjne	Do wyboru przez klasę	Wrzesień	I	<i>Wychowawcy</i>	
Wspólne organizowanie imprez klasowych i szkolnych/ mikołajki, wigilia, wycieczki , działania wolontariatu , promocja szkoły w środowisku	Lekcje wychowawcze Spotkania społeczności klasowej i szkolnej, udział w akcjach charytatywnych	Zgodnie z planem	I - IV	Nauczyciele Wychowawcy	Sprawne funkcjonowanie klasy, szkoły Poszanowanie tradycji ,obrzędowości Przedsiębiorczość, praktyczne działania

OBSZAR: WZMACNIANIE WIĘZI Z RODZICAMI

Działania	Sposoby realizacji	Termin	Adresaci Klasy	Odpowiedzialni	Oczekiwane efekty i kształtowane wartości
<i>Poznanie środowisk rodzinnych uczniów klas pierwszych</i>	Rozmowy indywidualne z uczniami Ankiety Spotkania z rodzicami Współpraca z MGOPS lub GOPS Poradnia Pedagogiczno - Psychologiczną w Sanoku	<i>wrzesień</i>	<i>I</i>	Wychowawcy Pedagog Nauczyciele	Poszerzenie wiedzy o uczniach Szacunek dla drugiego człowieka <i>Wsparcie rodzin w sytuacji trudnej</i>

Organizowanie imprez klasowych, wycieczek, uroczystości szkolnych Studniówki	Udział rodziców w wycieczkach, akademiach i okolicznościowych imprezach szkolnych	Zgodnie z planem	I - IV	Wychowawcy Nauczyciele ?	Integracja szkoły ze środowiskiem
Rozwiązywanie problemów wychowawczych i innych trudności zaistniałych w rodzinach	Działania interwencyjne Procedury Niebieskiej Karty	W miarę potrzeb	I - IV	Pedagog Wychowawcy Instytucje wspierające pracę szkoły	Poprawa relacji w rodzinach uczniów
Informowanie rodziców o problemach edukacyjnych i wychowawczych	Zebrań z rodzicami Indywidualne konsultacje Dyżury nauczycieli	Zgodnie z planem	I - IV	Wychowawcy Pedagog Nauczyciele	Wiedza na temat funkcjonowania ucznia w szkole
Praca z uczniem, którego rodzice przebywają za granicą	Rozmowy indywidualne Spotkania z opiekunami Współpraca z innymi instytucjami	W miarę potrzeb	I - IV	Wychowawcy Pedagog	Wsparcie uczniów pozbawionych opieki najbliższych, Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa
<i>Podnoszenie wiedzy rodziców z zakresu problemów młodzieży</i>	<i>Organizowanie warsztatów, prelekcji, spotkań</i>	<i>Zgodnie z planem i propozycjami rodziców</i>	<i>I - II</i>	<i>Dyrektor Pedagog Wychowawcy</i>	<i>Poszerzenie wiedzy rodziców z zakresu postępowania z własnym dzieckiem</i>

OBSZAR: ROZWÓJ INDYWIDUALNY UCZNIÓW

Działania	Sposób realizacji	Termin	Adresaci	Odpowiedzialni	Oczekiwane efekty
Prezentacja zainteresowań i talentów uczniów / teatr szkolny, koła zainteresowań /	Lekcje Wychowawcze Konkursy Akademie i inne imprezy okolicznościowe	Cały rok	Uczniowie chętni	Wychowawcy Nauczyciel Nauczyciel prowadzący koło teatralne	Poznanie zainteresowań uczniów rozwijanie kreatywności

Praca z uczniem zdolnym	<p>Udział w konkursach przedmiotowych i technicznych</p> <p>Praca w kołach zainteresowań</p> <p>Organizacja zajęciach rozwijających zainteresowania</p>	Kalendarz konkursów	I - IV	Nauczyciele przedmiotów	<p>Poszerzenie wiedzy uczniów</p> <p>promocja szkoły</p> <p>budzenie ciekawości poznawczej</p>
Planowanie wyboru dalszego kierunku kształcenia i kariery zawodowej	<p>Lekcje Wychowawcze</p> <p>Spotkania z doradcą zawodowym</p> <p>Realizacja Wewnątrzszkolnego Systemu</p> <p>Doradztwa zawodowego</p> <p>Spotkania z przedstawicielami Mobilnego Centrum Rozwoju Edukacji W Krośnie</p> <p><i>Spotkania z przedstawicielami szkół wyższych</i></p> <p>Wizyta w Powiatowym Urzędzie Pracy</p>	Według planu	I - IV	<p>Wychowawcy klas</p> <p>Nauczyciele przedsiębiorczości</p> <p>Pedagog</p>	<p>Prawidłowy wybór szkoły</p> <p>wyższej lub możliwości pracy</p> <p>Kompleksowe planowane kariery zawodowej</p> <p>Przedsiębiorczość</p> <p>Kreatywność</p>
Wspomaganie uczniów z problemami edukacyjnymi	<p>Analiza problemów edukacyjnych na posiedzeniach zespołów przedmiotowych</p> <p>Organizacja zajęć dydaktyczno-wyrównawczych</p> <p><i>Indywidualne spotkania z rodzicami i uczniami</i></p>	W miarę Potrzeb	I - IV	<p>Nauczyciele przedmiotów</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Pedagog</p>	<p>Zwiększenie efektywności uczenia się</p> <p>Systematyczność</p> <p>poprawa wyników nauczania</p>
<i>Edukacja czytelnicza</i>	<p>Lekcje biblioteczne</p> <p>Wystawy</p> <p>Udział w ogólnopolskich imprezach czytelniczych</p>	Według planu	I - IV	Nauczyciele bibliotekarze	<p>Podniesienie poziomu czytelnictwa i zainteresowania książką</p>

Rozwijanie zainteresowań uczniów	Szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych i kół zainteresowań Realizacja projektów	Według planu	I - III	Dyrektor Nauczyciele przedmiotów Nauczyciele wychowania fizycznego Opiekun Samorządu szkolnego	Praca zespołowa Rozwijanie kreatywności
----------------------------------	---	--------------	---------	---	--

OBSZAR : RADZENIE SOBIE W SYTUACJACH TRUDNYCH

Działania	Sposoby realizacji	Termin	Adresaci Klasy	Odpowiedzialni	Oczekiwane efekty i kształtowane wartości
Prowadzenie cyklu zajęć edukacyjnych w oparciu o program profilaktyczny „ Jak żyć z ludźmi „ Trening pewności siebie	Lekcje wychowawcze	Według planu	I - II I	Wychowawcy Pedagog	Umiejętność współzycia w grupie. Rozwijanie własnej osobowości <i>Nabywanie kompetencji społecznych</i>
Zapobieganie przemocy, agresji i wulgaryzacji słownictwa w środowisku szkolnym	Lekcje wychowawcze Lekcje przedmiotowe Pogadanki Filmy edukacyjne Spotkania z przedstawicielami Policji	Według planu Godzin z wychowawcą	I - III	Wychowawcy Nauczyciele Pedagog Specjaliści	Poznanie mechanizmów zachowań agresywnych Szacunek dla innych
Przeciwdziałanie cyberprzemocy	Lekcje wychowawcze Pogadanki Wykorzystanie poradnika dla szkół „ Jak reagować na cyberprzemoc” Spotkania ze specjalistami	Według planu	I – II	Wychowawcy Nauczyciele Pedagog Specjaliści	Znajomość zasad i norm obowiązujących w korzystaniu z nośników informacyjnych Szacunek do drugiego człowieka

Zapobieganie zachowaniom mobbingowym w środowisku szkolnym	Lekcje wychowawcze Pogadanki Filmy edukacyjne	Według planu Godzin wychowawczych	I - II	Wychowawcy Pedagog Nauczyciele	Właściwe relacje w grupie rówieśniczej Prawidłowe funkcjonowanie społeczności szkolnej
--	---	--------------------------------------	--------	--------------------------------------	---

OBSZAR: ZAPEWNIENIE UCZNIOM POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA

Działania	Sposoby realizacji	Termin		Odpowiedzialni	Oczekiwane efekty i kształtowane wartości
Poznanie zagrożeń związanych z poruszaniem się w drodze do i ze szkoły / uczniowie dojeżdżający /	Pogadanki Lekcje wychowawcze	Cały rok	I	Wychowawcy	Kształtowanie odpowiedzialności za własne postępowanie Bezpieczne korzystanie z środków komunikacji
Współpraca z instytucjami wspomagającymi pracę szkoły: Sąd, Policja Poradnia Pedagogiczno – Psychologiczna, MOPS, GOPS, PCPR	Spotkania z przedstawicielami Policji Diagnostyka Stypendia Uczestnictwo w zespołach interdyscyplinarnych Współpraca z kuratorami sądowymi asystentami rodzin	Według potrzeb	I – IV Rodzice	Dyrektor Pedagog Wychowawcy Nauczyciele	Znajomość zasad i norm obowiązujących w prawodawstwie, pomoc w rozwiązywaniu sytuacji trudnych Sprawna realizacja pomocy pedagogiczno - psychologicznej
Stosowanie procedur w sytuacjach wymagających interwencji	Kontakty z rodzicami Pogadanki Kontakty z instytucjami wspierającymi pracę szkoły	W miarę potrzeb	I – IV Rodzice	Dyrektor Wychowawcy Pedagog Nauczyciele	Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom Wiarygodność szkoły jako instytucji

OBSZAR: KSZTAŁCENIE POSTAW PROSPOŁECZNYCH

Działania	Sposoby realizacji	Termin	Adresaci Klasy	Odpowiedzialni	Oczekiwane efekty i kształtowane wartości
Organizowanie imprez, spotkań okolicznościowych i uroczystości szkolnych	Akademie szkolne Prezentacja szkoły w środowisku	Według Kalendarza Imprez	I - IV	Osoby odpowiedzialne za organizację imprez i uroczystości	Ukazywanie pozytywnych postaw, atrybutów, wartości poszanowanie tradycji i kultury własnego narodu
Przygotowanie uczniów do udziału w konkursach przedmiotowych, olimpiadach, projektach	Udział uczniów w olimpiadach Przygotowanie i prezentacja projektów	Według planu	I - IV	Nauczyciele przedmiotów Wychowawcy	Budowanie poczucia własnej wartości Budzenie ciekawości poznawczej Podejmowanie inicjatyw
Tolerancja dla odmienności wyznań, kultur, i różnic między ludźmi – zapobieganie wszelkiej dyskryminacji	Lekcje wychowawcze Pogadanki, Udział w ogólnopolskich akcjach	Według planu	I - IV	Wychowawcy Pedagog Nauczyciele Samorząd uczniowski	Zrozumienie innych, łatwiejsze funkcjonowanie w wielokulturowej społeczności

OBSZAR: PROMOWANIE ZDROWEGO STYLU ŻYCIA

Działania	Sposoby realizacji	Termin	Adresaci	Odpowiedzialni	Oczekiwane efekty i kształtowane wartości
Realizacja cyklu zajęć edukacyjnych o tematyce propagującej zdrowy tryb życia, dbałość o higienę ciała, racjonalne odżywianie	Lekcje wychowawcze Gazetka szkolna Pogadanki	Cały rok	I - IV	Nauczyciel biologii Wychowawcy Higienistka szkolna	Znajomość zagrożeń dla zdrowia wynikających z niewłaściwego odżywiania Ochrona przed zakażeniami
Profilaktyczne zajęcia dotyczące chorób sezonowych	Pogadanki. Gazetki informacyjne	Według planu	I - IV	Nauczyciel biologii Higienistka szkolna	Wczesna profilaktyka zakażeń
Ukazywanie właściwych sposobów spędzania czasu wolnego	Lekcje wychowawcze Zajęcia sportowe Pogadanki	Według planu	I - II	Nauczyciele Wychowawcy Nauczyciele wychowania fizycznego	Bezpieczne spędzanie dni wolnych od nauki

Współpraca z Sanepidem	Realizacja wybranych programów profilaktycznych „Wybierz życie „ „ARS czyli jak dbać o miłość „	Według planu	I - III	Pielęgniarka szkolna Nauczyciel biologii Pedagog Wychowawcy	Podniesienie wiedzy na temat ochrony zdrowia
------------------------	---	--------------	---------	--	--

OBSZAR: ZAPOBIEGANIE PODEJMOWANIU PRZEZ MŁODZIEŻ ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH

Działania	Sposób realizacji	Termin	Adresaci Klasy	Odpowiedzialni	Oczekiwane efekty i kształtowane wartości
Zapoznanie uczniów z przyczynami i skutkami uzależnienia od alkoholu	Lekcje wychowawcze Pogadanki Filmy edukacyjne	Według planu	I - II	Wychowawcy Pedagog Nauczyciele	Mniej młodych ludzi pijących alkohol odpowiedzialność, szacunek dla siebie
Zapoznanie uczniów z przyczynami i skutkami uzależnienia od nikotyny	Lekcje wychowawcze Pogadanki, filmy	Według planu	I - II	Wychowawcy Pedagog Nauczyciele	Mniej młodych ludzi palących papierosy Odpowiedzialność wiarygodność
Ukazanie negatywnego wpływu narkotyków i dopalaczy na rozwój i funkcjonowanie środków młodych ludzi	Lekcje wychowawcze Pogadanki Spotkania ze specjalistami	Według planu	I - III	Wychowawcy Pedagog Nauczyciele	Podniesienie społecznej świadomości problemu zażywania narkotyków i dopalaczy
Uzależnienie od internetu i gier komputerowych	Lekcje wychowawcze Ankiety Filmy edukacyjne Spotkania z rodzicami	Według planu	I-III Rodzice	Wychowawcy Pedagog Specjaliści	Świadomość zagrożeń wynikających z nadmiernego korzystania z komputera
Współpraca pracowników szkoły, rodziców w realizacji Programu Profilaktyki	Spotkania z rodzicami Rady Pedagogiczne Spotkania z Radą Rodziców	Według planu	Rodzice Nauczyciele	Dyrektor	oddziaływań wychowawczych